C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-1716/24 Judecătoria Edineț, sediul Briceni
Judecător: Aurelia Andronache

D E C I Z I E
În numele Legii

10 aprilie 2025 mun. Bălți

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord
Având în componenţa sa:
Preşedintele completului, judecător Ion Talpa
Judecătorii Ecaterina Arseni, Oxana Mironov

a judecat în ședință publică, fără participarea părților, recursul avocatului Cojocar Rodica în interesele condamnatului Albu Viorel declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 26 noiembrie 2024, prin care s-a respins cererea condamnatului privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, în temeiul art. 92 Cod penal RM,

Pentru a se expune pe marginea recursului declarat, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă:

La data de 22 octombrie 2024, în Judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrată cererea condamnatului Albu Viorel privind posibilitatea înlocuirii părții neexecutate din pedeapsa închisorii cu una mai blândă, în temeiul art. 92 Cod penal.

În motivarea cererii, condamnatul a invocat că s-a adresat la Comisia Penitenciarului nr. 2 Lipcani privind aplicarea art. 92 CP, însă i s-a refuzat în admiterea cererii. Nu este de acord cu hotărârea Comisiei, deoarece nu a încălcat regimul de detenție, a executat programele, a muncit în penitenciar.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 26 noiembrie 2024, s-a respins cererea condamnatului Albu Viorel privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, în temeiul art.92 Cod penal RM, ca fiind neîntemeiată.

În termen, încheierea în cauză a fost contestată cu recurs de către avocatul Cojocar Rodica în interesele condamnatului Albu Viorel, prin care solicită reexaminarea cererii de înlocuire a părţii neexecutate din pedeapsa închisorii cu una mai blândă, cum ar fi amenda.

În argumentarea cererii de recurs, a invocat că:

-instanţa a constatat că condamnatul Albu Viorel a respectat regimul de detenţie, a realizat programul individual de executare a pedepsei şi a acumulat un comportament pozitiv. De asemenea, condamnatul nu are sancţiuni disciplinare, iar în 2023 a fost chiar stimulat pentru comportament adecvat, activităţile desfăşurate în penitenciar demonstrează intenţia condamnatului de a se reintegra în societate, cu toate acestea, instanţa a reţinut persistenţa unor factori criminogeni, fără a detalia modul în care aceştia ar putea influenţa negativ comportamentul condamnatului;

-lipsa unor argumente concrete privind relevanţa acestor factori reprezintă o slabă fundamentare a respingerii cererii, în condiţiile în care condamnatul a dovedit o evoluţie pozitivă semnificativă pe parcursul detenţiei;

-conform art. 92 Cod penal (în vigoare la data cererii), instanţa poate înlocui partea neexecutată din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, ţinând cont de comportamentul condamnatului. Aplicarea acestei prevederi trebuie să urmărească: restabilirea echităţii sociale; reintegrarea condamnatului în societate; corectarea comportamentului condamnatului;

-condamnatul a demonstrat: o dorinţă clară de reabilitare, participând activ la programele penitenciarului; respectarea normelor de conduită din penitenciar, fară a cauza incidente disciplinare; o relaţie pozitivă cu familia, ceea ce reprezintă un factor protector important pentru reintegrarea socială;

-astfel, instanţa a ignorat scopul pedepsei penale prevăzut la art. 61 Cod penal, bazându-se doar pe elemente formale şi nedovedite care nu justifică refuzul cererii;

- în temeiul încheierilor judecătoreşti din 05 martie 2024 şi 29 iulie 2024, condamnatului i-au fost recunoscute reduceri ale pedepsei pentru detenţia în condiţii inumane, contrare art. 3 CEDO. Instanţa trebuia să aplice *în dubio pro reo* (orice îndoială se interpretează în favoarea condamnatului), considerând reducerea suplimentară de pedeapsă în vederea stabilirii condiţiilor pentru aplicarea art. 92 Cod penal;

-instanţa a afirmat că înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă este prematură, susţinând că aceasta nu ar contribui la reabilitarea condamnatului sau la prevenirea comiterii de noi infracţiuni. Totuşi, această concluzie este bazată pe speculaţii, în condiţiile în care condamnatul: este dispus să accepte înlocuirea pedepsei cu amendă, indicând dorinţa de a se reintegra şi de a-şi asuma responsabilitatea socială, dispune de locuinţă şi menţine relaţii bune cu familia, aspecte ce sprijină reintegrarea în comunitate. Instanţa nu a oferit dovezi că executarea pedepsei în continuare este singura opţiune pentru a atinge scopurile pedepsei;

-decizia instanţei a pus accentul exclusiv pe factorii criminogeni şi pe antecedentele penale ale condamnatului, ignorând evoluţia pozitivă a acestuia şi principiul proporţionalităţii pedepsei. Conform jurisprudenţei CEDO, pedeapsa trebuie să fie individualizată şi adaptată în funcţie de evoluţia condamnatului, nu doar de gravitatea infracţiunilor comise anterior;

-din motivele sus indicate solicită admiterea recursului, examinarea cererii de înlocuire a părţii neexecutate din pedeapsa închisorii cu una mai blândă, ţinând cont de comportamentul condamnatului şi reducerea termenului pedepsei, şi să fie pronunţată o nouă hotarire, prin care să fie luate in considerare toate circumstanţele favorabile, inclusiv reducerea totală a pedepsei pentru condiţiile inumane şi progresul demonstrat de condamnat. Aplicarea unei decizii care să sprijine reintegrarea condamnatului în societate, conform scopurilor pedepsei.

Potrivit prevederilor art. 447 alin. (1) Cod procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces.*

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului declarat de către avocat în interesele condamnatului, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Colegiul penal, verificând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate în baza materialelor dosarului, precum şi motivelor invocate, consideră că recursul urmează a fi respins ca fiind nefondat.

Conform art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de Procedură Penală, *judecând recursul, instanţa respinge recursul, dacă recursul este nefondat.*

Conform art. 92 al. (1) Cod penal RM, *în privinţa persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare pentru săvîrşirea unei infracţiuni uşoare sau mai puţin grave şi grave, instanţa de judecată, ţinînd cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, poate pronunţa o încheiere cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parţial, de la pedeapsa complementară.*

Potrivit art. 92 al. (2) Cod penal RM, *înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blîndă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puţin o treime din termenul de pedeapsă pentru o infracţiune uşoară sau mai puţin gravă și jumătate din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune gravă.*

În continuare, Colegiul Penal reține că instanţa de judecată, ţinând cont de comportarea condamnatului în timpul executării pedepsei, fapt reflectat în materialele prezentate de către administraţia penitenciarului, respectiv, poate pronunţa o încheiere cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o altă pedeapsă, mai blândă.

Colegiul constată că judecătorul de instrucție la examinarea cererii a respectat normele procesuale şi a verificat complet şi în mod obiectiv circumstanţele cauzei, concluzia instanţei privind respingerea cererii privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă în privința condamnatului Albu Viorel fiind emisă în baza studierii datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoarea.

Colegiul penal indică faptul că prin sentința Drochia, sediul Glodeni din 12 iulie 2018, Albu Viorel a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), art. 186 alin. (2) lit. b), c), art. 186 alin. (2) lit. b), c), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), art. 186 alin. (2) lit. c), d), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, și prin prisma art. 84 alin. (1) CP fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În termenul executării pedepsei s-a inclus perioada aflării în arest de la 03.01.2018 până la 02.07.2018. În temeiul art. 90 CP s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 5 ani (f.d. 21- 22).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 iunie 2019, sentința Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 12 iulie 2018 a fost casată cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Albu Viorel a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), art. 186 alin. (2) lit. b), c), art. 186 alin. (2) lit. b), c), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), art. 186 alin. (2) lit. c), d), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, și prin prisma art. 84 alin. (1) CP fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 6 ani. În temeiul art. 901 CP, urmează să execute pedeapsa cu 3 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, executarea celelalte părți din pedeapsa stabilită de 3 ani cu suspendarea condiționată. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 19.06.2018, cu includerea în acest termen perioada aflării sub arest de la 03.01.2018 până la 02.07.2018, fiind luat sub strajă în sala de ședință (f.d. 23 - 24).

Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Central din 10 iulie 2019, Albu Viorel a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), art. 217 alin. (2) Cod penal, și prin prisma art. 84 alin. (1) CP fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 02 ani 02 luni. În conformitate cu art. 85 alin. (1) CP, prin cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită s-a adăugat partea neexecutată a pedepsei stabilite prin decizia Curții de Apel Bălți din 19.06.2019, și s-a stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 10.07.2019, cu

includerea în acest termen perioada aflării în stare de arest preventiv din 18.01.2019 (f.d. 25 - 26).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 13 noiembrie 2019, sentința Judecătoriei Drochia, sediul central din 10.07.2019 a fost casată în latura pedepsei penale cu pronunțarea în această parte a unei noii soluții, prin care Albu Viorel a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), art. 217 alin. (2) Cod penal, și pin prisma art. 84 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 02 ani 2 luni. În conformitate cu art. 85 alin. (1) CP, prin cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită s-a adăugat partea neexecutată a pedepsei stabilite prin decizia Curții de Apel Bălți din 19.06.2019, și s-a stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 06 ani 01 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 13.11.2019, cu includerea în acest termen perioada aflării în stare de arest preventiv din18.01.2019 până la 13.11.2019 (f.d. 27 - 28).

Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 14 iulie 2020, Albu Viorel a fost condamnat în baza art. 27, 317 alin. (2) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsie în penitenciar de tip semiînchis. În baza art. 85 CP, prin cumul de sentință, s-a adăugat parțial partea neexecutată stabilită prin decizia Curții de Apel Bălți din 13.11.2019, și s-a stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 5 ani 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 14.07.2020 (f.d. 31 - 32).

Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Central din 11 iunie 2021, Albu Viorel a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În baza art. 84 alin. (4) CP, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțiala al pedepsei aplicate prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 14.07.2020, s-a stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 06 ani 06 luni, cu executarea pedepsiei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 11.06.2021, cu includerea în acest termen durata pedepsei executată parțial în baza sentinței Judecătoriei Edineț, sediul Bricenii din 14.07.2020 (f.d. 33). Sentința devenit executorie la data de 29.06.2021 (din dosarul personal).

La 12.09.2024, condamnatul Albu Viorel s-a adresat cu cerere la Comisia penitenciarului privind aplicarea art. 92 CP (f.d. 12), care a fost examinată la ședința Comisiei din 09 octombrie 2024.

Conform extrasului din procesul-verbal nr. 13, s-a hotărât de a refuza în înaintarea demersului în instanța de judecată privind înlocuirea părții neexecutate de pedeapsa închisorii cu una mai blindă în privința condamnatului, în temeiul art. 92 CP, temei fiind indicat: *programul individual a realizat, are un comportament*

pozitiv, persistă factori criminogeni, hotărârea comisiei fiind aprobată prin ordinul nr.265 din 09.10.2024 (f.d. 13).

Conform Raportului de evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului, întocmit de către administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani, condamnatul Albu Viorel pe parcursul ispășirii pedepsei a respectat regimul de detenție, *are o sancțiune disciplinară și nu a fost stimulat;* a realizat parțial activitățile planificate, și anume: a realizat programul cu privire la adoptarea la mediul princiarului pentru condamnații noi sosiți; programul cu privire la încadrarea în câmpul muncii, fiind încadrat la munci neremunerate, acumulând în anul 2019 - 42 ore, în anul 2022-88 ore, în anul 2023 - 200 ore, și la munci remunerate fiind compensate 74 zile privilegiate; programul de resocializarea condamnaților cu infracțiuni de jaf și furt; programul de dezvoltare abilităților sociale în instituțiile penitenciare; programul de pregătire către eliberarea condiționată înainte de termen; și nu a realizat - programul educativ „Cetățenia activă"; programul de dezvoltare psiho-socială a persoanelor consumători de droguri. Ca urmare, membrii Comisie penitenciarului au ajuns la concluzia că, condamnatul a realizat programul individual de executare pedepsei; are un comportament pozitiv (f.d. 14-15).

Conform certificatului cu privire la sancțiuni și stimulări, condamnatul Albu Viorel la data de 26.08.2020 a fost sancționat pentru tentativa de evadare din P-2; în anul 2023 a fost stimulat o dată (f.d. 16).

Conform formularului de stabilire a factorilor criminogeni și protectivi în privința condamnatului Albu Viorel, administrația penitenciarului a invocat factori criminogeni – *cu antecedente penale; debutul infracțional până la 21 ani; predispus la consum de droguri; lipsa de responsabilitate pentru consecințele acțiunilor sale (tentativa de evadare*); și factori protectivi – dispune de calificare profesională, manifestă interes față de activitățile planificate, menține relații cu familia; dispune de abilități de lucru (f.d. 17).

Astfel, deși condamnatul Albu Viorel a executat efectiv jumătate din termenul de pedeapsă, el nu întrunește celelalte condiții stabilite în articolul 92 Cod penal, unde este expres prevăzut că acesta se aplică de către instanța de judecată ținând cont de comportarea condamnatului.

Colegiul penal menționează că aplicarea înlocuirii părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă este un drept şi o rezervă în atitudine a instanţei şi nu o obligaţie, or, înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se aplică doar cu condiţia că instanţa de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei aplicate persoanei prin sentinţa de condamnare, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective ale datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu

închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alţi condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului, or pedeapsa aplicată condamnatului are drept scop restabilirea echităţii sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni atât din partea ultimului, cât şi a altor persoane.

Având în vedere cele menționate, instanța corect a constatat că în pofida împlinirii termenului legal care acordă dreptul la aplicarea prevederilor art. 92 Codul Penal, condamnatul Albu Viorel nu întrunește condițiile necesare pentru a-i fi înlocuită partea neexecutată din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă.

Reieșind din cele expuse, condamnatul Albu Viorel nu întrunește condițiile necesare pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsa cu închisoarea cu una mai blîndă, constatîndu-se că condamnatul Albu Viorel, în perioada executării pedepsei cu închisoare în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, a fost condamnat pentru tentativă de evadare din locurile de detenție (art.27, 317 alin. (2) CP), în privința condamnatului Albu Viorel fiind stabiliți factori criminogeni - predispus la consum de droguri; lipsa de responsabilitate pentru consecințele acțiunilor sale (tentativa de evadare), care prevalează de cei protectivi, astfel, că pe parcursul executării pedepsei cu închisoarea, nu a adoptat o atitudine corectă față de faptele și pedeapsa stabilită, nu a demonstrat că dorește să se reintegreze în societate, că a păşit pe cale evidentă de corectare, că reintegrarea sa în societate este posibilă fără executarea deplină în continuare a pedepsei sub formă de închisoare.

Colegiul penal mai indică și faptul că aplicarea prevederilor art. 92 Cod penal este o prerogativă a instanței, dar nu o obligație și se aplică în situația în care instanța va consideră posibilă corectarea condamnatului și fără executarea deplină a pedepsei cu închisoarea, situație care în speță nu este aplicabilă.

Astfel, în privința condamnatului Albu Viorel la moment este prematură înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu una mai blîndă, astfel judecătorul de instrucţie just a concluzionat referitor la respingerea cererii condamnatului privind aplicarea prevederilor art. 92 Cod penal RM, încheierea adoptată fiind întemeiată, urmează a fi menţinută.

Totodată, Colegiul penal indică că condamnatul Albu Viorel a depus în instanța de recurs cereri, prin care a solicitat aplicarea în privința sa a modificărilor operate la art.126 Cod penal RM și respectiv a dispune recalificarea acțiunilor sale de la alin. 4 la alin. 2 a art.186 Cod penal RM.

În acest aspect, Colegiul penal indică că examinarea cererilor respective în procedura de recurs nu este posibilă în situația în care solicitările invocate de

condamnat se examinează la etapa de examinare a cauzei penale și stabilirii pedepsei penale, dar nu în cadrul recursului depus asupra încheierii instanței prin care s-a respins aplicarea în privința condamnatului a prevederilor art.92 Cod penal RM.

În baza celor expuse și conducându-se de prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Nord,-

D E C I D E :

Recursul avocatului Cojocar Rodica în interesele condamnatului Albu Viorel declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 26 noiembrie 2024, prin care s-a respins cererea condamnatului privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, în temeiul art. 92 Cod penal RM, se respinge ca nefondat, încheiere care se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Judecători: